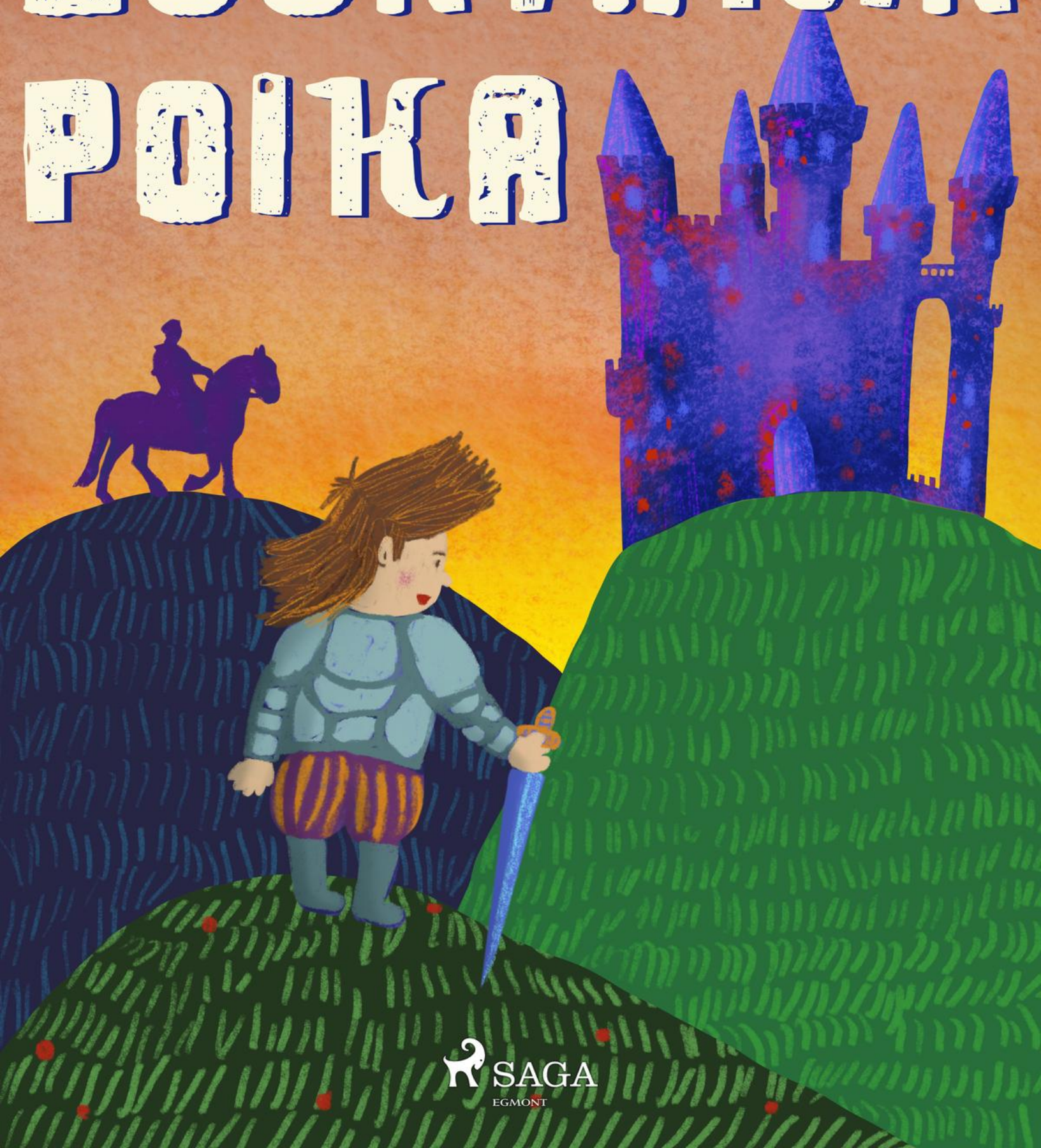

ELINA ARO

LUUNYRKIN POIKA

Elina Aro

Luunyrkin poika

SAGA Egmont

Luunyrkin poika

Copyright © 1957, 2021 Elina Aro and SAGA Egmont

All rights reserved

ISBN: 9788726844498

1st ebook edition

Format: EPUB 2.0

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior written permission of the publisher, nor, be otherwise circulated in any form of binding or cover other than in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchaser.

www.sagaegmont.com

Saga Egmont - a part of Egmont, www.egmont.com

Ensimmäinen luku

Toril, Luunyrkin poika

Toril vapisi. Uh, miten hänellä oli kylmä. Iho oli kananlihalla ja jokainen nivel kankea. Hiukan lämmitäkseen hän hyppeli edestakaisin laattakivilattialla ja paukutti kämmeniä vastakkain.

Vanha Rauniolinna oli nimensä veroinen, varsinkin näin maaliskuussa. Aurinko ei ollut vielä ehtinyt lämmittää paksuja seiniä, ja katosta lattiaan ulottuvien gobeliinien alta huokui alituinen kosteus.

Torililla oli yllään lyhythihainen paita, keveä, polviin ulottuva villamekko ja keltahuopaiset säärystimet. Hän oli kyllä aamulla turkisten alta noustessaan ajatellut kietoa pitkän liinan keskipaikkansa ympärille, kuten keittiö-Seemi ja Anterus tekivät. Mutta sitten hän oli kuitenkin luopunut tuumasta, purrut sinertävät huulensa yhteen ja ajatellut:

— Olkoon. Jos kuolen, on se isän vika.

Äiti oli illalla isän käskystä tullut ottamaan Torililta pois sen vällytakin, jota hän oli koko talven pitänyt. Äiti ei ollut selittänyt mitään, katsonut vain vähän säälien Torilia lukitessaan paksun, lämpimän vaatekappaleen kaappiin.

Mutta mitäpä äidin tarvitsi sanoa. Toril oli tosin vasta seitsemän vuoden ikäinen, mutta hän ymmärsi, minkä tähden näin oli tapahtunut. Hän oli aivan selvästi kuulevinaan korvissaan isän äänen sen sanoessa äidille:

— Teet Torilista tytön. Tytön minun ainoasta pojastani! Katso hänen tukkaansa, katso hänen käsivarsiaan. Nyt on tulossa kesä, mene ja ota häneltä pois liiat vaatteet.

Häntä on vihdoinkin ruvettava karaisemaan. Hellittely saa loppua. Haluan, että hänestä tulee isänsä Luunyrkin mittainen ritari.

Toril myönsi, että isä oli osittain oikeassa. Äiti ja Seemi olivat pidelleet häntä kuin tyttöä. Mutta minkä hän voi kiharaiselle vaalealle tukalleen. Ja ehkä hemmottelu johtui enimmäkseen siitä, että isä oli niin paljon poissa kotoa ja naiset yksin Torilin kanssa.

Toril kärsi omasta heikkoudestaan. Milloin tahansa Rauniolinnaan tuli lapsia vierailulle vanhempiensa kanssa, niin aina Toril huomasi jäävänsä kaikessa heistä häviölle. Oli aivan samantekevää, mitä yritettiin: heitettiinkö kiviä takaisella linnanpihalla, punnerrettiinko kärrynpyörää vaunuvajassa tai käytiinkö leikkitaisteluita linnan alasiivessä, joka oli suurimmaksi osaksi sortunut ja jäänyt sen tähden autioksi.

Torilin kivi ei lentänyt pitkää kaarta, hänen jalkansa eivät luontuneet heilahtamaan kattoa kohden, ja taistelusta hänen piti paeta ensimmäisenä — silloinkin, kun tyttöjä oli leikissä mukana.

— Voi Torilia, huudettiin hänen jälkeensä. Hänestä ei ole mihinkään.

Mitä olisikaan huudettu, ellei olisi oltu vieraisilla Torilin kodissa.

Torilin ei auttanut muu kuin purra hampaat yhteen, puristaa kädet nyrkkiin ja kestää häpeä. Torilin piti kestää sekin, että isä katsoi häneen kulmakarvat rypyssä ja käänsi sitten silmänsä pois.

— Äiti, mistä johtuu, että minä olen tällainen, Toril oli joskus kysynyt äidiltä, ja äiti oli selittänyt Torilin hentouden johtuvan pitkäaikaisesta sairaudesta. Se oli ollut niin varhain, että poika sitä tuskin itse muisti. Seemi-muori oli hoitanut häntä yötä päivää ja saanut

potilaansa viimein virkoamaan kuoleman kaltaisesta unesta.

— Kenties huonommuutesi johtuu myös siitä, äiti oli jatkanut, että olet ainoa lapsi ja olet saanut elää ilman leikkiveria.

Sitten äiti oli silittänyt Torilin pitkää tukkaa, ja Toril oli nähnyt hänen silmissään kyyneleitä.

Toril mietti näitä seikkoja hyppiessään edestakaisin lattiakivillä. Kun hän oli saanut verensä kiertämään, niin että sormenpäissä pisteli, hän lähti juoksemaan portaita alas. Juostessaan hän noudatti tarkasti seinää, sillä portaat olivat kapeat ja kaiteettomat. Sellaisia portaita oli helppo puolustaa, jos vihollinen hyökkäsi. Niin oli isä sanonut.

Toril pääsi pihalle ja istahti kaivonkannelle.

Tallin edessä Anterus kävelytti Haukkaa ja tarkasti sen vuohisia. Isä oli ollut eilen vieraiden ritareiden kanssa metsästysretkellä, ja Haukka oli satuttanut jalkansa hypätessään puron ylitse.

Toril ei saanut silmiään Haukasta. Se oli kaunis hevonen, kiiltävän musta, valkoinen läikkä otsassa.

Toril rakasti Haukkaa. Se oli nopea ja kevytjuoksuinen, mutta samalla tottelevainen ja hyvä. Sillä Toril oli opetellut ratsastamaan, ja nytkin se käänsi päätään ja hörähti osoittaen tuntevansa kaivonkannella istujan.

Kerran Toril oli pyytänyt isältä Haukkaa omaksi nimikoksi.

— Ratsastaminen on kyllä ainoa seikka, minkä osaat, Hans Luunyrkki oli nauranut riisuessaan haarniskaa yltään. Mutta hevosen arvoinen et sentään vielä ole.

Eilen oli tapahtunut muutakin kuin se metsästysretki, jolta oli tuotu kolme metsäkarjua. Oli pidetty iltajuhlat, sellaiset juhlat, joihin saapuivat kaikki lähilinnoista.

Suuressa ritarisalissa oli syöty ja leikitty iltamyöhään saakka.

Toril oli istunut sivussa ja katsellut verhon takaa miesten kaksintaisteluja. Miekkojen kärkiin oli sidottu nahkatupet, etteivät kilpailijat satuttaisi toisiaan. Jotkut pelasivat hansaa nurkkapöydällä.

Muut lapset olivat menneet nukkumaan vierashuoneen suureen vuoteeseen taljojen alle jaksakseen tänään istua tuntikausia hevosten selässä kotimatkalla.

Aamulla vieraat olivat lähteneet. Toril oli nähnyt sen huoneensa ikkuna-aukosta avattuaan luukun.

Loistelias ratsujono oli kulkenut läpi porttiholvin. Liput olivat liehuneet, huudot kaikuneet ja hevoset tanssineet. Laskusillan rautaketjut olivat kolisseet ja vinkuneet, kun silta oli laskettu alas.

Aivan viimeisenä oli ratsastanut se ihmeellinen ritari, jota Toril oli melkein pelännyt. Hän oli ritari Hopearinta. Nimi johtui hopealevystä, joka oli kiinnitetty hänen teräskierukaisen panssaripaitansa etumukseen. Hopeakilven reunoihin oli upotettu viisi hehkuvanpunaista kiveä. Ne säihkyivät kuin veri valon sattuessa niihin.

Miten ne olivat välkkyneet eilen kantimissa liekehtivien soihtujen loistaessa, kun vieras oli isän kanssa iskenyt säiliä vastakkain.

Isä oli hävinnyt. Toril oli koko kaksintaistelun ajan toivonut sitä miltei vihamielisessä uhmassa. Isän ei aina tarvinnut olla muita etevämpi ja vahvempi.

Ritari Hopearinta oli lyönyt säilän isältä. Se oli irronnut tämän kädestä kuin kevyt veitsi ja lentänyt vastapäiseen seinään, siihen kohtaan, missä oli asehylly, ja jäänyt siihen värisemään. Se oli puhkaissut tuppensa, niin luja oli ollut Hopearinnan lyönti.

— Hyvä, hyvä, oli huudettu pöydästä. Uudelleen vain! Äiti oli kohteliaana emäntänä tullut ja kätellyt voittajaa ja ojentanut hänelle voittohaarikan.

Toril oli puristellut piilossa käsiään ja pelännyt, että isä olisi raivostunut, tullut punaiseksi kasvoiltaan, niinkuin hänellä oli tapana, ja huutanut jotakin päin vieraan kasvoja, sanonut, että ottelu piti uusia tällä samalla hetkellä.

Mutta Toril oli erehtynyt. Isä oli hangannut kaksin käsin jäykkää, punaista tukkaansa ja nauranut.

Silloin Hopearinta oli sanonut ne sanat, jotka yhä olivat selvinä Torilin mielessä, nimittäin:

— Anna minulle poikasi. Minä teen hänestä miehen.

— Katsotaan, katsotaan, isä oli vastannut.

Sitten isä oli kävellyt ruokapöydän ääreen ja siivaissut itselleen komean palan karjun selkää. Karju oli tuotu kokonaisena pöytään, niinkuin oli tapana suurissa juhlissa. Sen selkään oli lyöty pitkä veitsi pystyyn. Saatuaan palan syödyksi otti isä uuden ja joi aina välillä kuohuvaa simaa. Hopearinta noudatti ääneti esimerkkiä.

Turhaan Toril odotti, että isä jatkaisi puhumista Hopearinnan kanssa. Mahtoiko asia olla isän mielestä vähäpätöinen, vai ajatteliko hän Hopearinnan laskeneen leikkiä?

Välillä isä kuitenkin oli nojannut päätään kämmeneensä ja katsonut tummia kattosalvoksia. Niin isä teki aina silloin, kun jokin syvälinen pohdiskelu askarrutti hänen ajatuksiaan.

Enempää Toril ei muistanut juhlallisesta illasta. Äiti oli kai kantanut hänet vuoteeseen. Kerran hän vain oli havahtunut ja nähnyt äidin ottavan haltuunsa vällytakin.

Ovi kolahti.

Toril ponnahti vaistomaisesti seisomaan. Hän oli arvannut oikein. Isä oli ilmaantunut oveneduskivelle ja

tuli vinosti pihan poikki. Hän jäi hetkeksi puheisiin Anteruksen kanssa, viittilöi käsillään osoittaen porttia ja saapui vihdoinkin kaivonkannen luokse.

— Oletpa sinä kalpea, hän sanoi. Hyvä, että istut ulkona. Punainen ja parkkiutunut nahka on ritarin paras kaunistus.

Toril katsoi leveää arpea, joka kulki isän otsan yli, ja nyökkäsi. Samassa hän sattui vilkaisemaan linnaan päin ja näki äidin kasvot.

Äiti oli juuri irrottanut makuuhuoneensa sarvihuudut antaakseen auringon lämmittää huonetta ja saadakseen enemmän valoa sisään.

Vain suuressa salissa oli lasi-ikkunat, mutta nekin paksut ja vihreät.

Äidin kasvot olivat itkettyneet. Mitä se tarkoitti?

Isä potki kaivonpieltä saappaan kärjellä.

— Huomenna vien sinut ritari Hopearinnan luokse. Hän on luvannut ottaa sinut hovipojaksi. Toivottavasti tuotat siellä isällesi ja äidillesi kunniaa. Enpä tosiaan haluaisi, että Hans Luunyrkin pojasta tulisi Toril Kaunotukka Savimieli.

Toril sävähti punaiseksi.

Kaunotukalla isä oli viitannut hänen vaaleaan tukkaansa, ja Savimieleksi taas sanottiin erästä linnannaapuria, Rauniolinnan lääninherraa, jota pidettiin jollakin lailla viallisena. Hänestä ei ollut sotijaksi, vaan hänen luonaan asui joukoittain soittajia ja temppuilijoita hauskuttamassa häntä.

— Minä menen, isä. Ja saat nähdä minun kasvavan suureksi ja voimakkaaksi. Vielä kerran minua tullaan kutsumaan Toril Suureksi.

Toril ei tiennyt, mistä nuo sanat olivat tulleet hänen kielelleen, mutta yhtäkkiä hän ihmeekseen huomasi, ettei ollenkaan pelännyt ritari Hopearintaa eikä lähtöä tämän